

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ramowa Dyrektywa Wodna w ocenach oddziaływań przedsięwzięć na środowisko.

Łucja Czarnomska - Kurowska
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Wrocław, marzec 2012 r.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Harmonogram prezentacji:

Krok 1: Identyfikacja celu ochrony wód w rozumieniu art. 4 ust. 7 RDW,

Krok 2: Identyfikacja oddziaływań na cele ochrony wód,

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW,

**Krok 4: Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia przesłanek
art. 4 ust. 7 - 9 RDW.**

Polityka wodna kraju

W celu transpozycji przepisów wspólnotowych w zakresie polityki wodnej UE, zmienione zostały przepisy m. in. ustawy *Prawo wodne* z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 j.t.), uwzględniające dyrektywy:

- dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L327 z 22.12.2000), tzw. „Ramowa Dyrektywa Wodna”,
- dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (Dz. U. UE L372 z 27.12.2006),
- dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE L 288 z 6.11.2007), tzw. „Dyrektywa Powodziowa”.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW)

Cele:

✓ osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 r., poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich,

a jednocześnie:

✓ zaspokojenie uzasadnionych potrzeb ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,

✓ podniesienie skuteczności ochrony w sytuacjach nadzwyczajnych (powódź/susza).

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

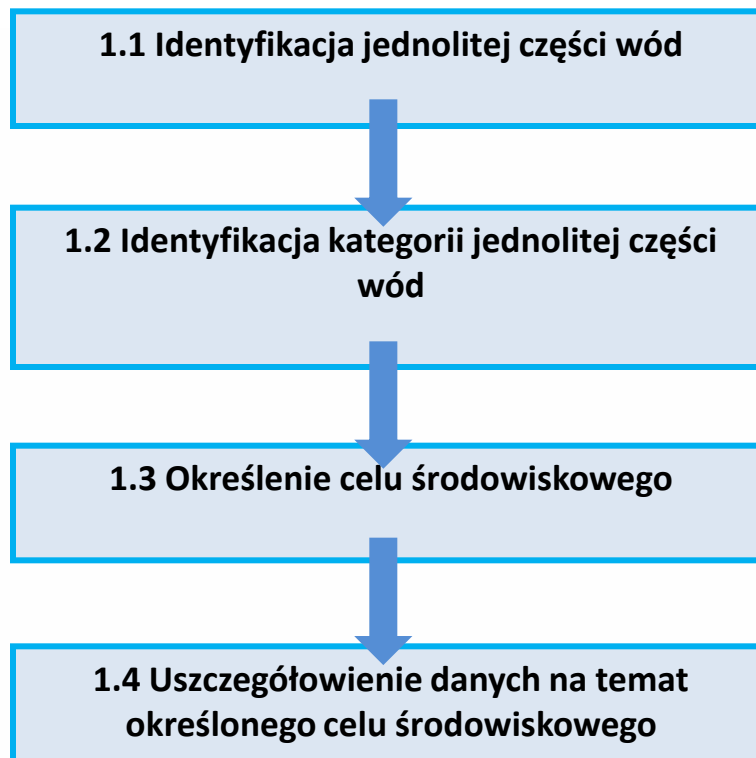

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Krok 1: Identyfikacja celu ochrony wód w rozumieniu art. 4 ust. 7 RDW

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1. 1 Identyfikacja jednolitej części wód

Definicje:

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych (jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, rzeka, struga, strumień, potok, kanał, lub inna część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne).

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd) oznacza określoną objętość wód podziemnych występujące w warstwie wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Scalona część wód powierzchniowych (SCWP) to jednolite części wód, które zostały zgrupowane na potrzeby opracowania planów gospodarowania wodami i ich aktualizacje.

1.1 Identyfikacja JCWP

1. Identyfikacja dorzecza rzeki, w którym planowane jest przedsięwzięcie;
2. Charakterystyka jednolitej części wód;
3. Wskazanie nazwy oraz kodu jednolitej części wód (JCWP).

Zgodnie z RDW planowanie gospodarowania wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. W chwili obecnej na obszarze Polski wyznaczonych jest 10 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry Dniestru, Dunaju, Łaby, Jarftu, Niemna, Pregoty, Świeżej i Ücker. Dla każdego dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

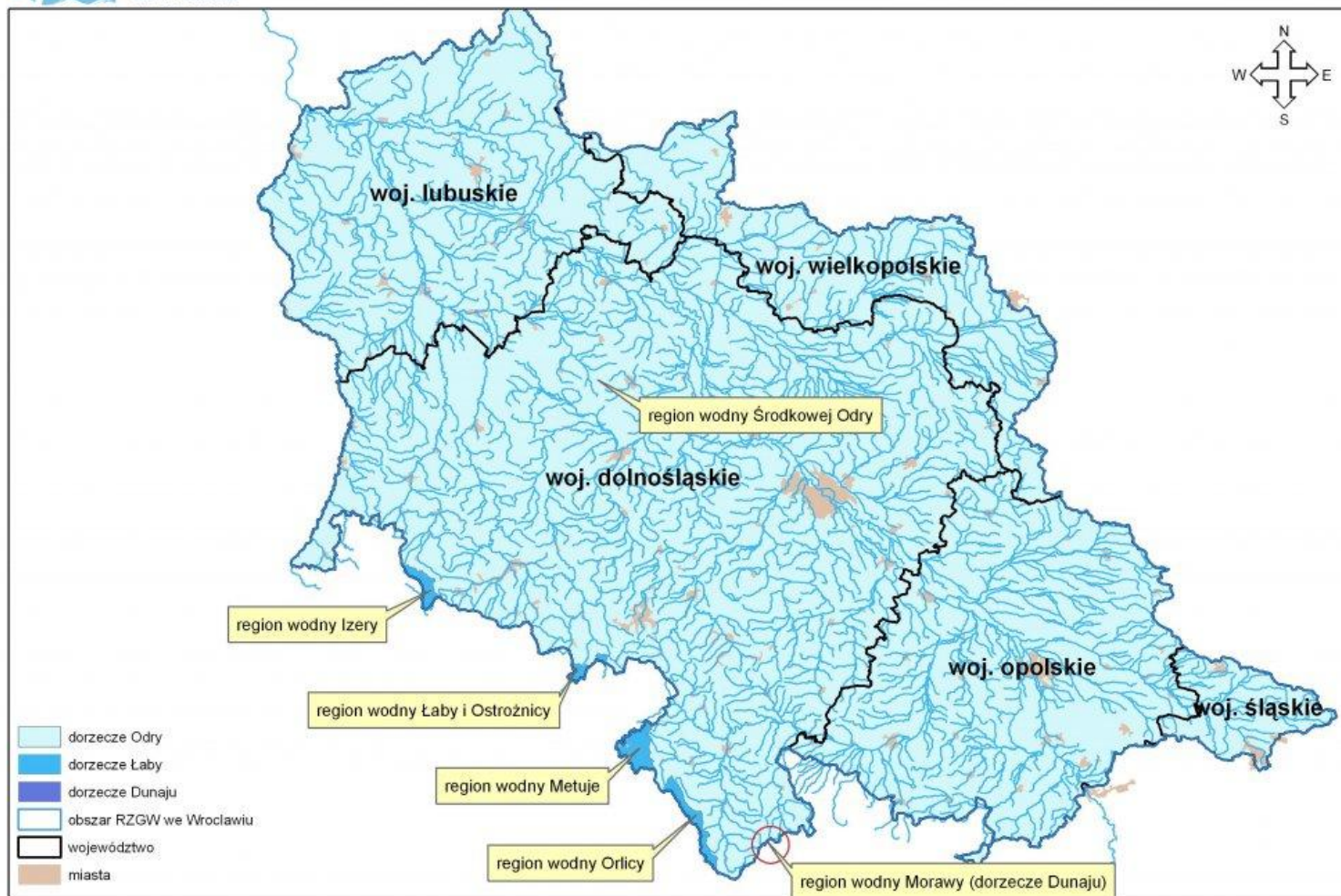
**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

Obszary dorzeczy i regiony wodne na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

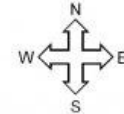
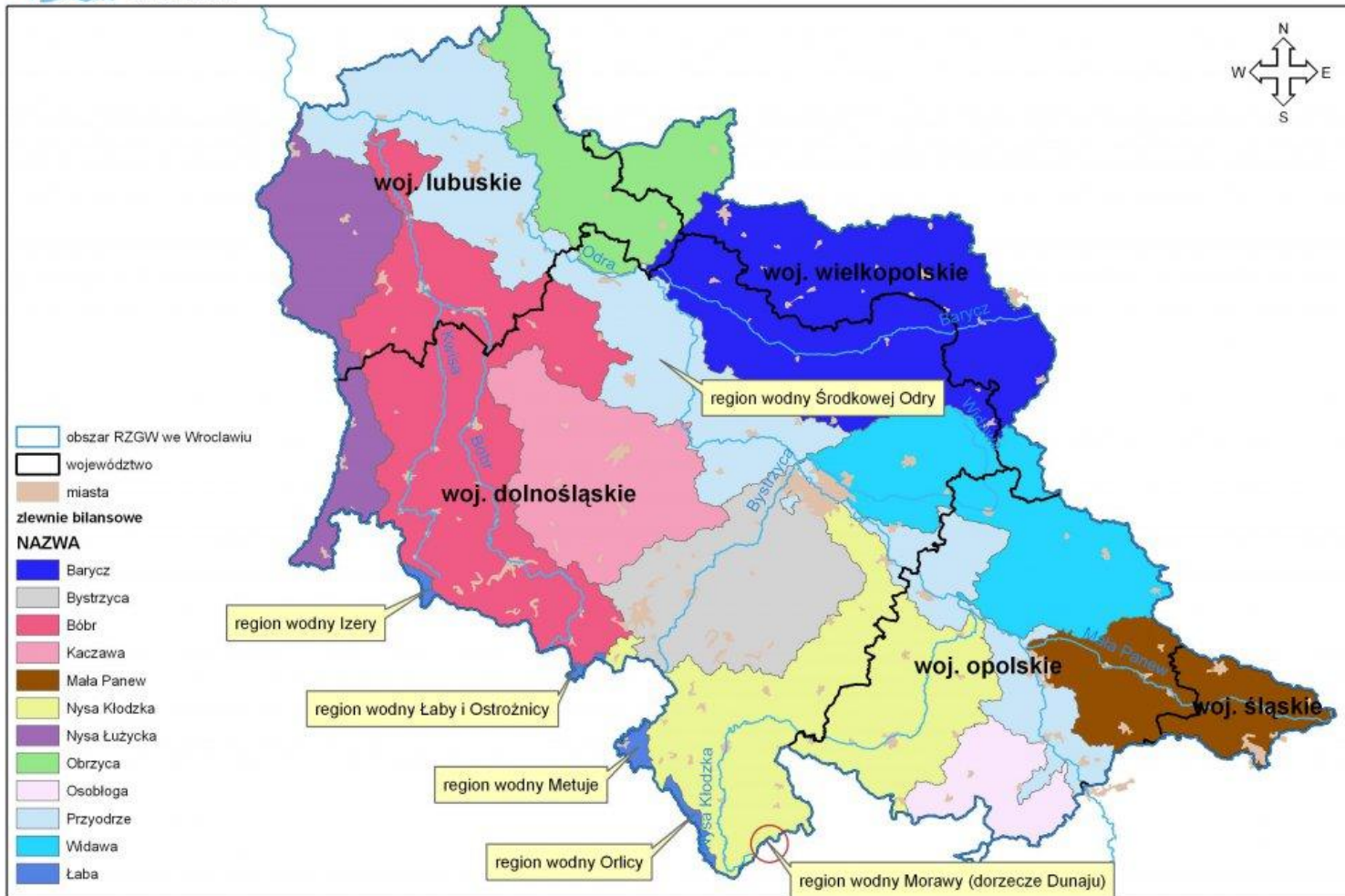
DOLNY ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

Zlewnie rzek na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

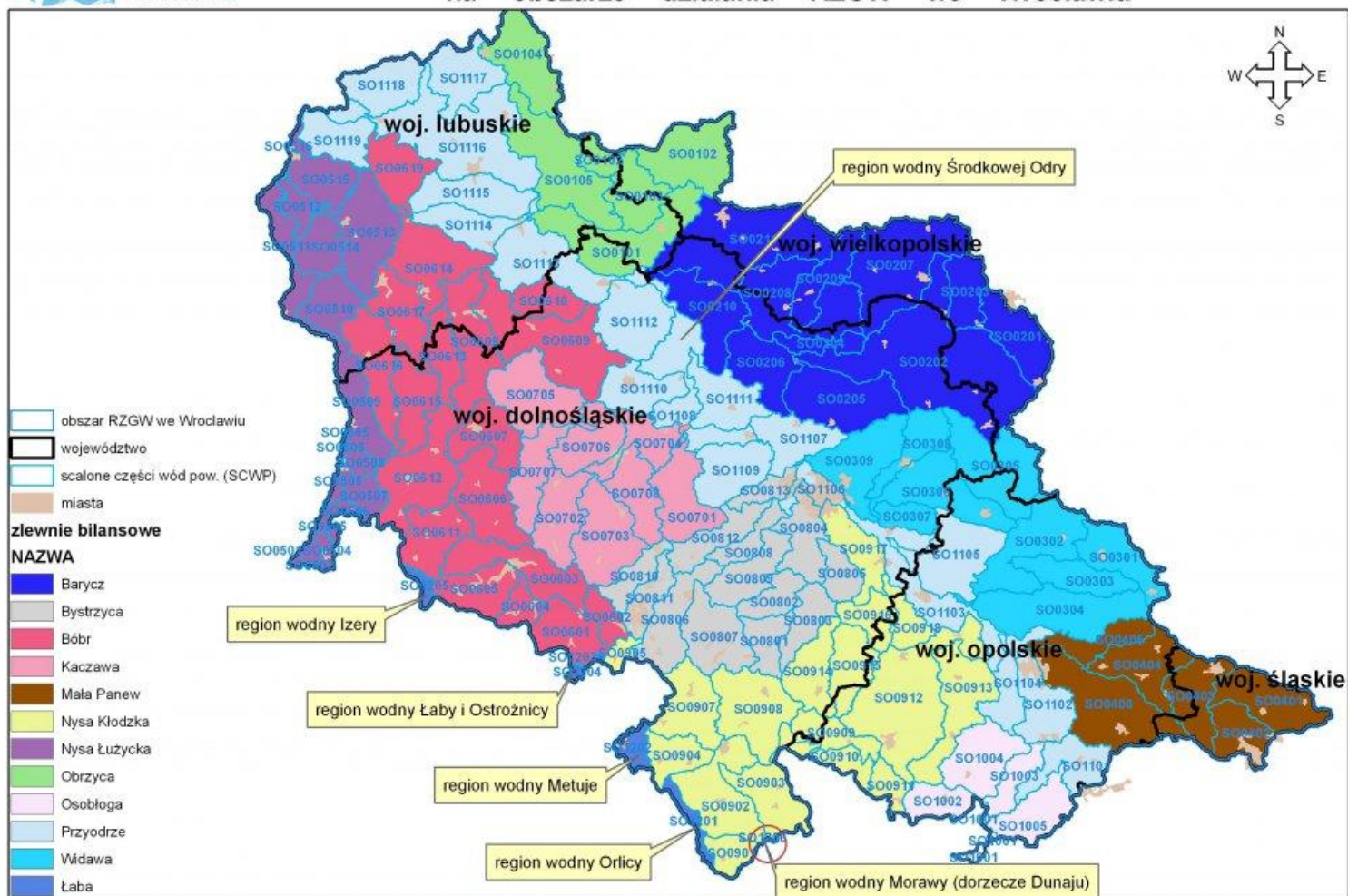
1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

**Zlewnie rzek i scalone części wód powierzchniowych
na obszarze działania RZGW we Wrocławiu**

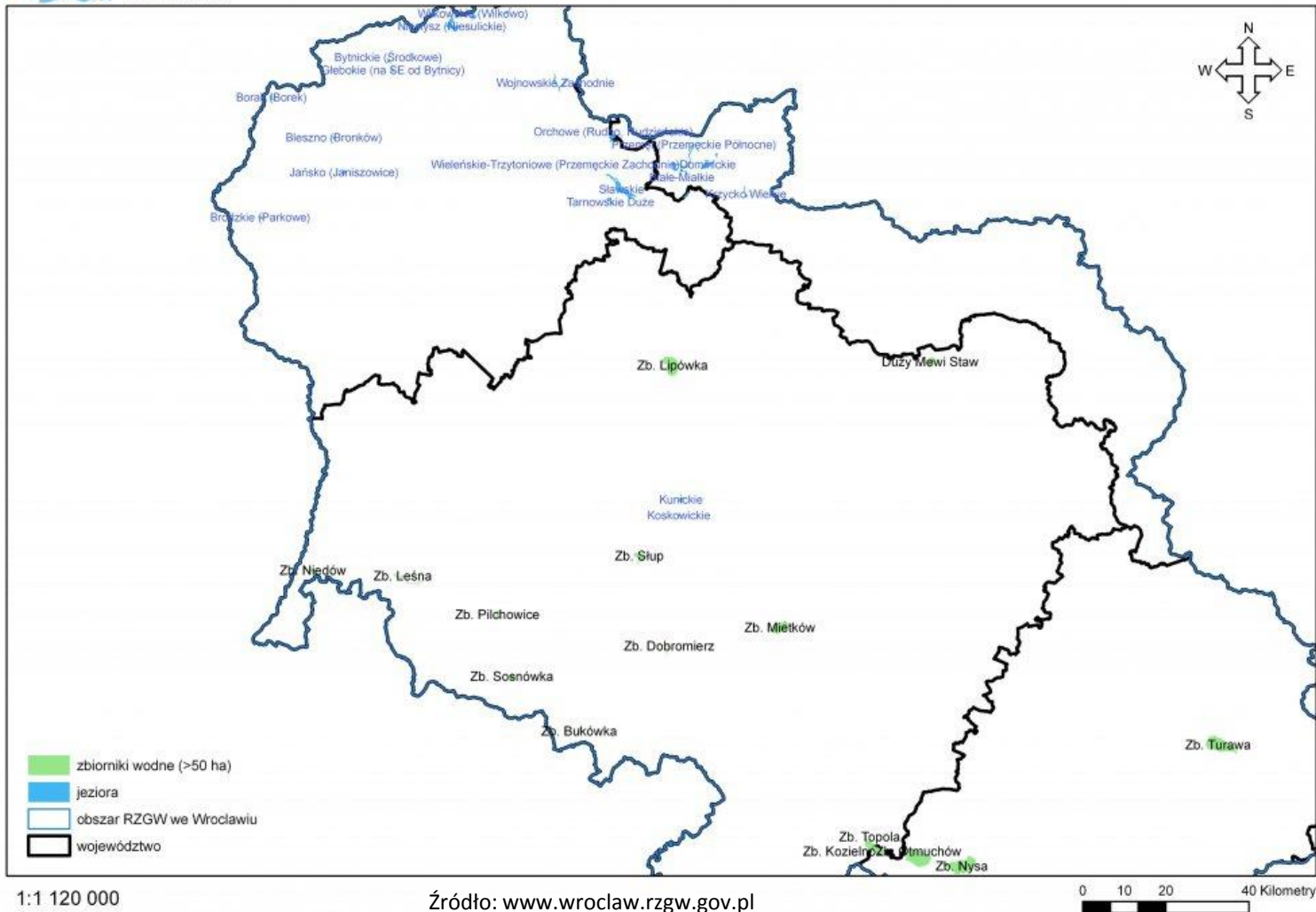
1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

Jeziora i zbiorniki wodne (>50 ha) na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

**PROGRAM
REGIONALNY**

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

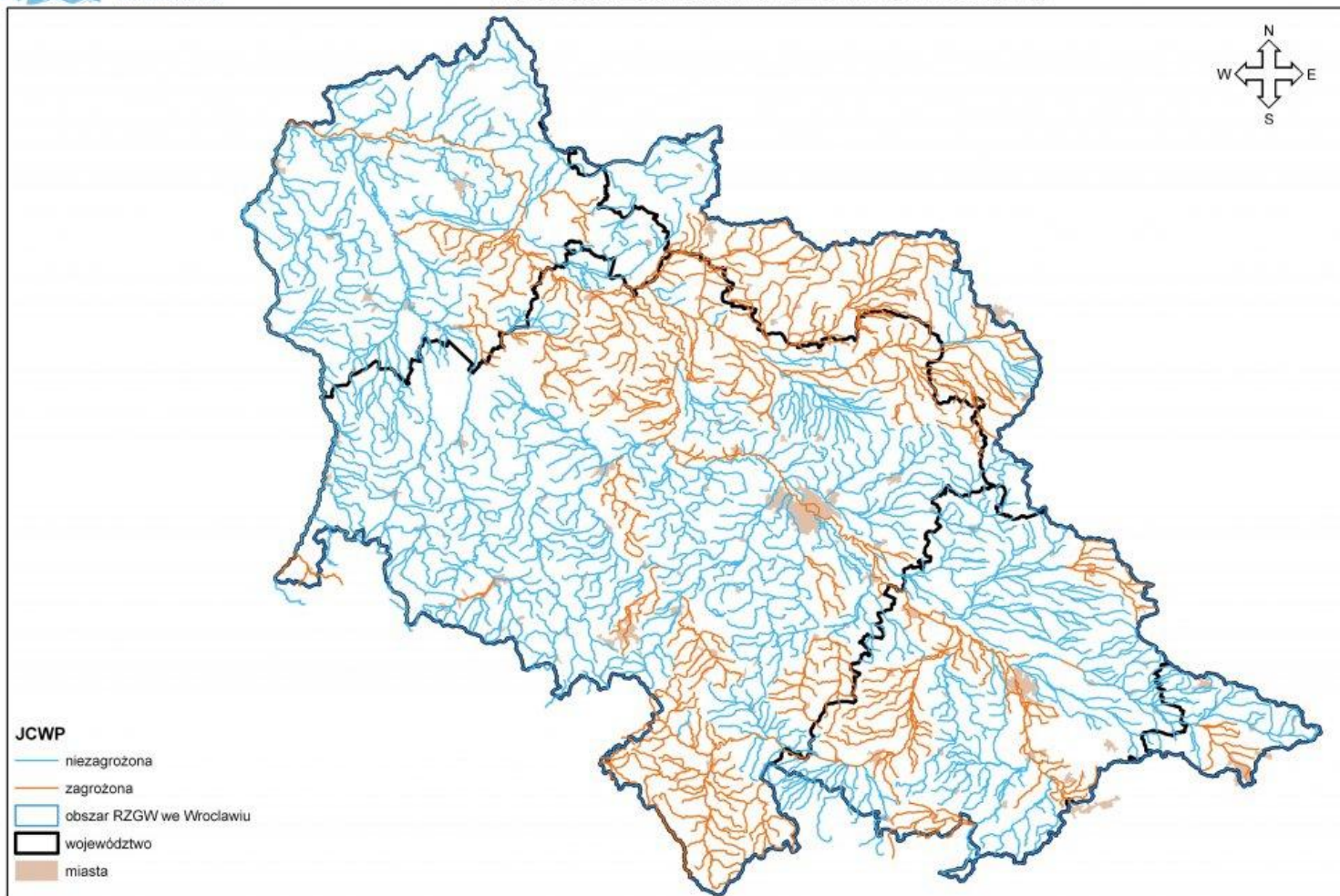

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych części wód (rieczne) na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

PROGRAM
REGIONALNY

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

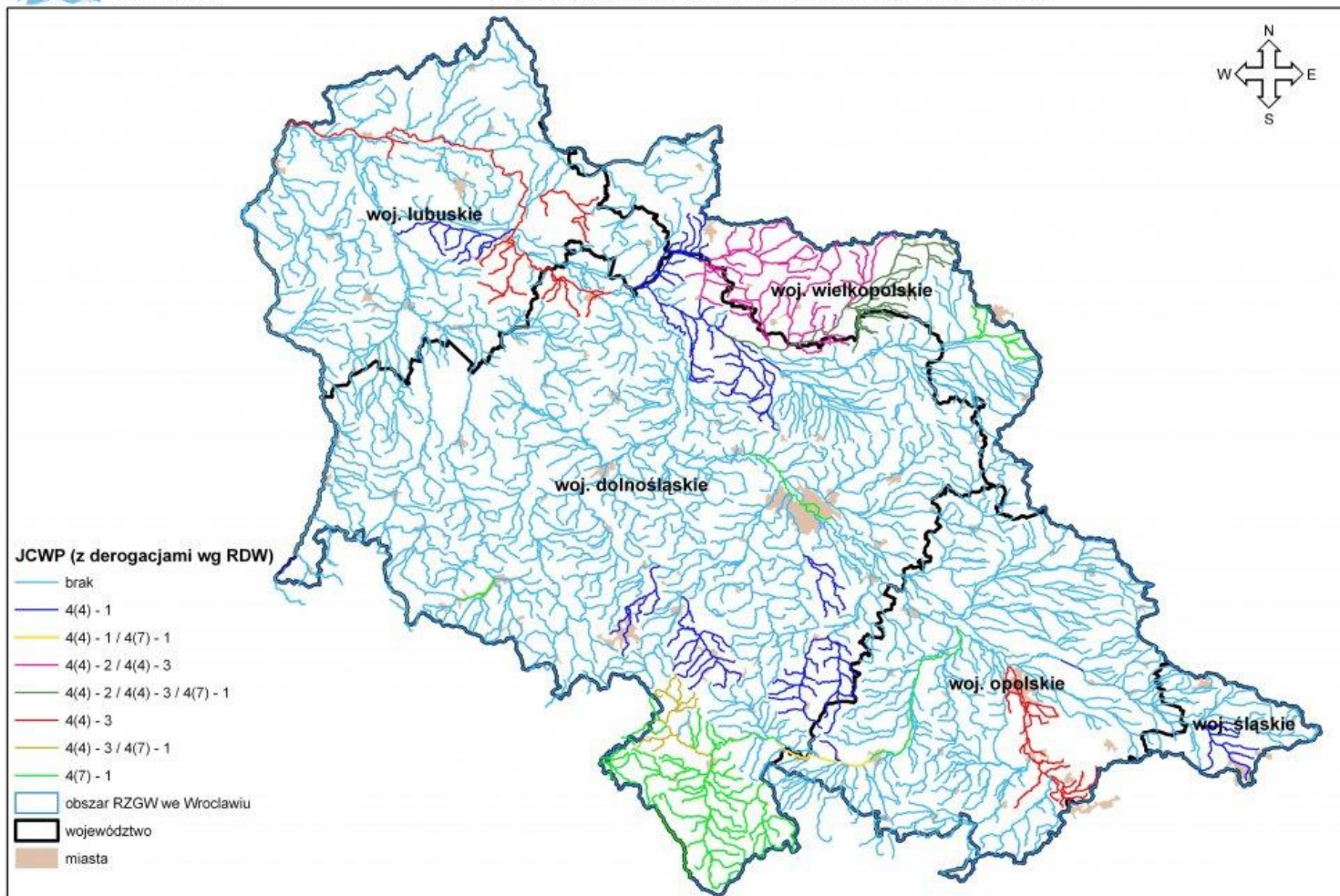

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wyznaczone derogacje dla części wód (rzecznych) na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

CHARAKTERYSTYKA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZECZYNYCH

Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Lokalizacja						Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka niez osiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji	
		Scałona część wód	Region wodny	Obszar dorzecza		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Ekoregion							
				Kod	Nazwa		wg. Kondrackiego							wg. Iliesza
PLRW600019149	Barycz od Orli do Odry	S00210	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
PLRW600017452	Malechowska Struga	D01506	region wodny Dolnej Odry i Przemysła Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	niezagrożona	-	-
PLRW6000191139	Odra od granicy państwa w Chwałkach do Odry	G00101	region wodny Górnej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Gliwicach	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działaln. antrop. na stan JCW oraz brak możliwości ograniczenia wpływu tych oddziaływań, generuje konieczn. przesun. w czasie osiągn. celów środowisk. przez JCW. Występująca działaln. gosp. człowieka wiąże jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych, bądź przetrwaniem obszarów.
PLRW6000171178	Wirski Potok	S01102	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 3	Wpływ działalności antropogenicznej prowadzonej w innych sławach, oddziałuje na stan JCW oraz brak możliwości ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Istnieje konieczność przesunięcia w czasie założenia osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW.
PLRW6000171192	Glinka	S01102	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 3	Wpływ działalności antropogenicznej prowadzonej w innych sławach, oddziałuje na stan JCW oraz brak możliwości ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Istnieje konieczność przesunięcia w czasie założenia osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW.
PLRW6000171194	Czarna Struga	S01103	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PLRW6000171296	Wilczy Rów	S00912	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PLRW6000191299	Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia	S00912	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(7) - 1	Poprawa Ochrony Przeciwpowodziowej Lewina Brzeskiego na rzece Nysie Kłodzkiej w 2009r.; planowana modernizacja zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w 2015r.
PLRW6000191329	Stobrawa od Czarnej Wody do Odry (EW. do ujścia)	S00302	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona	-	-
PLRW6000231338	Ługowina	S01106	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfowcowych (23)	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona	-	-
PLRW6000171374	Łubinówka	S01107	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona	-	-
PLRW6000171398	Stoczek	S01108	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PLRW6000191429	Polska Woda od Młyńskiego Rowu do Baryczy	S00202	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	-	-
PLRW6000191439	Barycz od Dąbrówki do Śpięsznicy	S00202	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	-	-
PLRW6000191449	Śpięsznica od Głębokiego Rowu do Baryczy	S00205	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona	-	-
PLRW6000191459	Barycz od Śpięsznicy do Orli	S00206	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
PLRW6000171476	Świernia	S00210	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
PLRW6000191489	Polski Rów od Rowu Kackowskiego do Baryczy	S00211	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Stopień zanieczyszczenia wód spowodowanego rodzajem zagospodarowania ziemi, uniemożliwia osiągnięcia założonych celów środowiskowych. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym okresie czasu.
PLRW6000171548	Kanał Moczarski	S00101	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Równiny Centralne (14)	Równiny Centralne (14)	Potok nizinny piaszczysty (17)	naturalna część wód	zły	niezagrożona	-	-

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 27 maj 2011 r., Nr 40 poz. 451)

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.1 Identyfikacja Jednolitej części wód podziemnych JCWPd

1. Zidentyfikować JCWPd na podstawie map jednolitych części wód podziemnych;
2. Scharakteryzować JCWPd;
3. Wskazać nazwę i europejski kod.

Jednolite części wód podziemnych na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

CHARAKTERYSTYKA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja					Ocena stanu		Ocena ryzyka	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Kod	Obszar dorzecza Nazwa	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	Ekoregion	Ilościowy	chemiczny			
PLGW67001	1	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	zły	zły	zagrożony	4(4) - 1	ze wzgl.na nadmierny pobór wód z ujęć wód podz. przy ogranicz.zasob.wód oraz ascenzji wód słonych. Po zastos. Progr.działai osiągn.dobrego stanu jest możl. do 2021 r.
PLGW67002	2	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW69003	3	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego/region wodny Ücker	6000/6700	obszar dorzecza Odry/obszar dorzecza Ücker	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW69004	4	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW68005	5	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW68006	6	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW69007	7	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW68008	8	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW68009	9	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW680010	10	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego/region wodny Dolnej Wisły	6000/2000	obszar dorzecza Odry/obszar dorzecza Wisły	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW690024	24	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW690025	25	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW650026	26	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	zły	zagrożony	4(4) - 3	ze wzgl.na długi okres poprawy jak.wód podz.,od wprw.progr.działai podstaw.na pow.terenu. Stan JCWPd jest bezpoś.uzależ.od stanu SICW i ogr.presji z pow.(skład.odp, p.ogniska zan). Po zastos. Progr.działai osiągn.dobrego stanu jest możl. do 2021r.
PLGW650027	27	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW650028	28	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW650035	35	region wodny Warty/region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	zły	niezagrożona	-	-
PLGW650036	36	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	zły	zagrożony	4(4) - 3 / 4(5) - 1	długi okr.popr.jak.wód podz.,od wprw.progr.dz.podstaw.na pow.Stan JCWPd jest bezp.uzależ.od st.SICW i ogr.presji z pow.(skład.odp, p.ogniska zan). Po zastos. P.działai osiągn.dobrego stanu jest możl. do 2021r.; plan.ekspl.złoža (w.brunatny) "Trzcianka"
PLGW650041	41	region wodny Warty/region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW650042	42	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW650043	43	region wodny Warty	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Poznaniu	Równiny Centralne (14)	zły (w subczęści)	dobry	zagrożony	4(5) - 1 / 4(4) - 1	długi okr.popr.jak.wód podz.,od wprw.progr.dz.na pow. Stan JCWPd jest bezp.uzal.od st.SICW i ogr.presji z pow.Po zastos.P.działai osiągn.dobr.st.jest możl.do 2021r, Odkrywka-Złoże Tomisławice; plan.ekspl. złoź:Chelmece, Mąkoszyn-Grochowiska, Morzyce
PLGW632059	59	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Równiny Centralne (14)	dobry	dobry	zagrożony	4(5) - 1	Planowana eksploatacja złoža (w brunatny) "Rzepin" i "Torzym" - brak możliwości likwidacji kopalni przed wyeksploatowaniem złoža, ze względu na gospodarczych.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 27 maj 2011 r., Nr 40 poz. 451)

1.2 Identyfikacja kategorii jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP)

Identyfikacja kategorii JCWP dokonuje się na podstawie statusu cieku, tj. należy określić, czy stanowi naturalną część wód, czy też silnie zmienioną część wód bądź sztuczną część wód.

- **Silnie zmieniona część wód (SZCW)** – jednolita część wód powierzchniowych, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w wyniku działalności człowieka.
- **Sztuczna część wód (SCW)** – jednolita część wód powstała w wyniku działalności człowieka.

**PROGRAM
REGIONALNY**

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

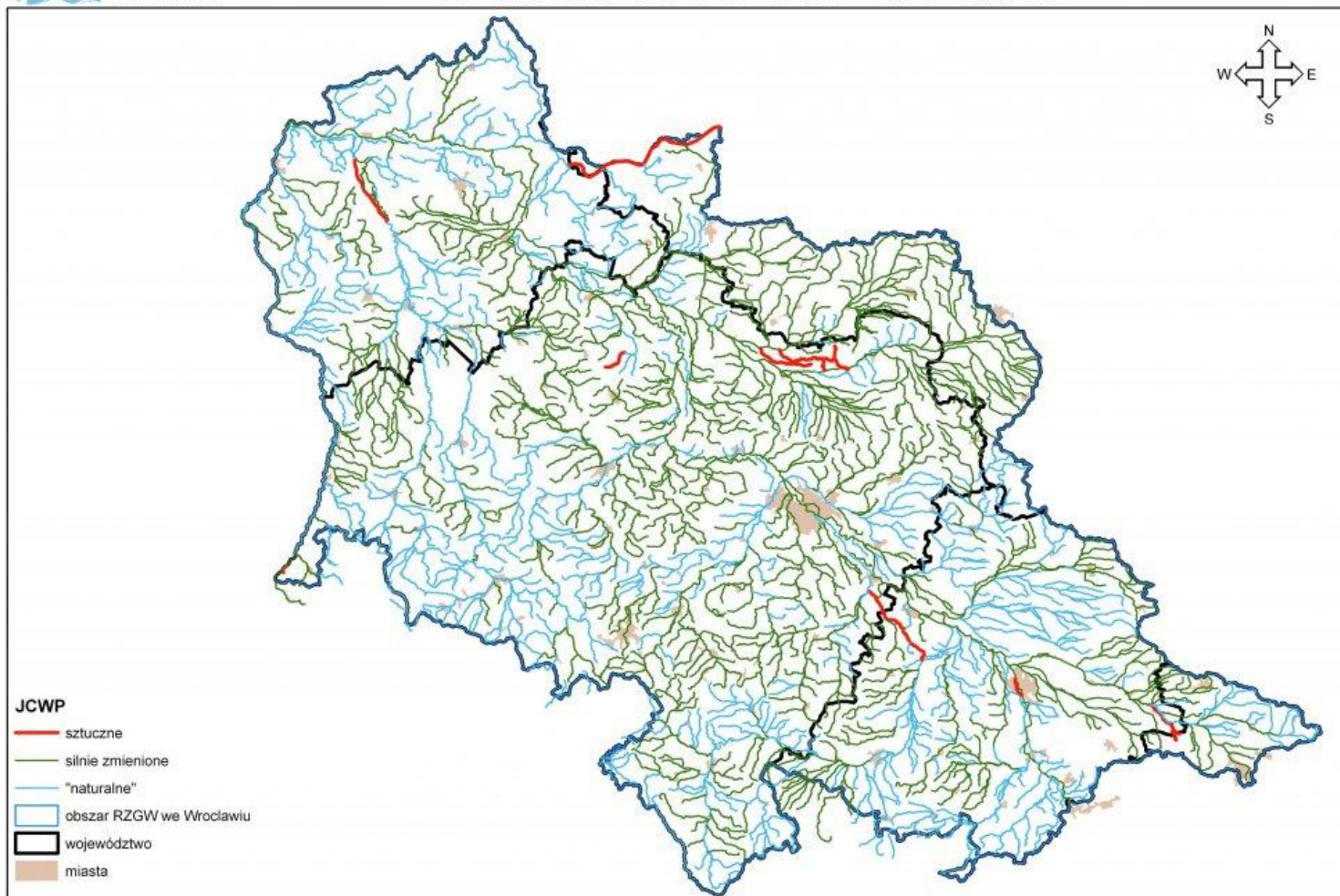

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Silnie zmienione i sztuczne części wód (rzeczne) na obszarze działania RZGW we Wrocławiu

1:1 400 000

Źródło: www.wroclaw.rzgw.gov.pl

0 12,5 25 50 Kilometry

1.3 Określenie celu środowiskowego dla JCWP

dobry potencjał ekologiczny

dobry stan chemiczny

(sztuczna bądź silnie zmieniona część wód, art. 38 d pkt 2 ustawy Prawo wodne)

dobry stan ekologiczny

dobry stan chemiczny

(naturalna część wód, art. 38 d pkt 1 ustawy Prawo wodne)

cel dla obszaru chronionego (art. 38 f pkt 1 ustawy Prawo wodne, osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów szczególnych na podstawie których te obszary zostały utworzone, o ile nie zawierają one w tym zakresie odmiennych postanowień).

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.3 Cel środowiskowy dla Jednolitych części wód podziemnych

Zgodnie **art. 38e pkt 1 ustawy Prawo wodne:**

1. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- ✓ zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- ✓ zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ✓ ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

1.4 Uszczegółowienie danych na temat określonego celu środowiskowego

Definicje

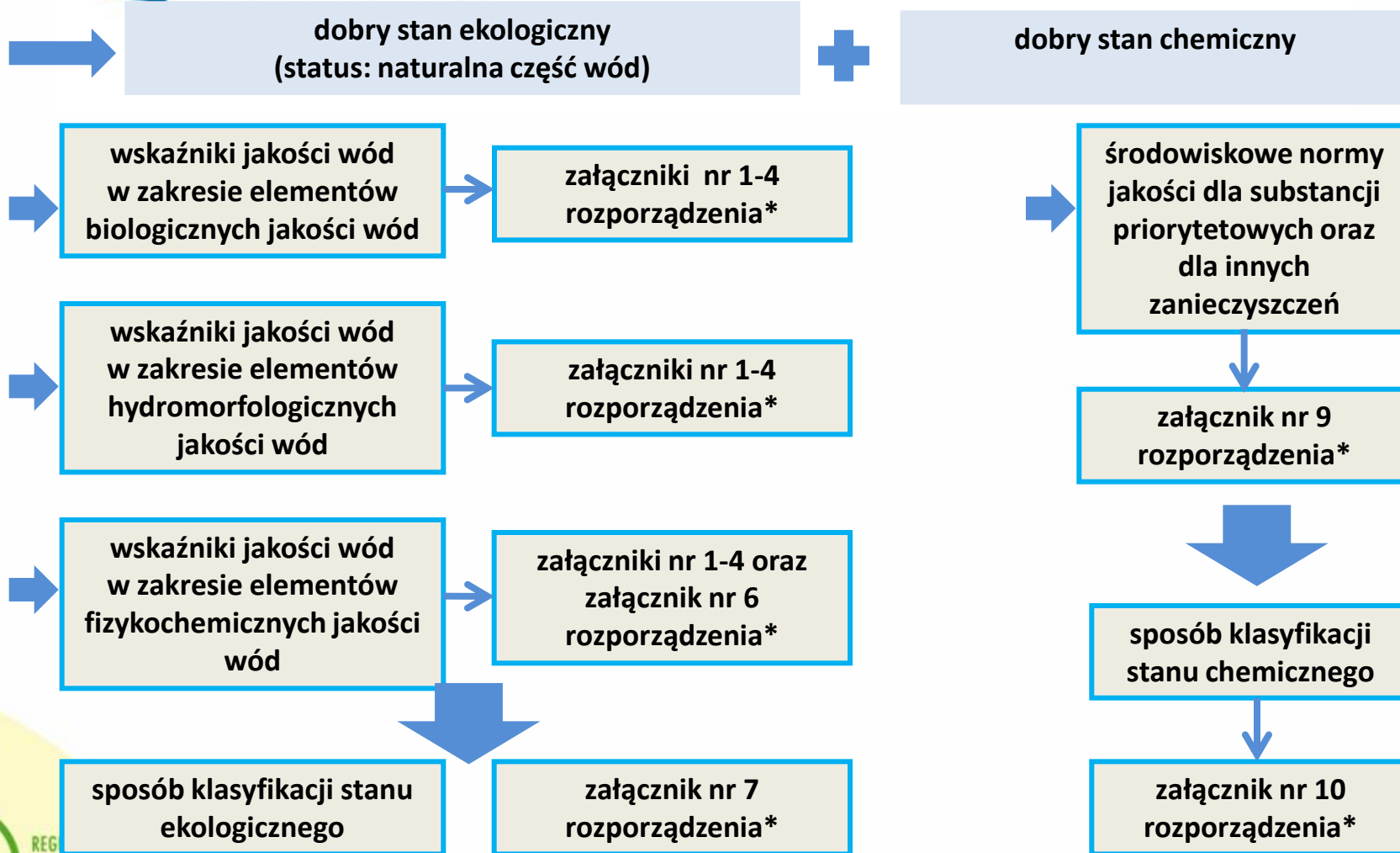
Rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. nr 258, poz. 1549)

Wartości wskaźników jakości wód składających się na elementy jakości wód

Rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545)

Metodyki i metody prowadzenia badań

Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. nr 258, poz. 1550)

*Rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545)

dobry potencjał ekologiczny
(status: sztuczna lub silnie zmieniona część wód)

dobry stan chemiczny

wskaźniki jakości wód
w zakresie elementów
biologicznych jakości wód

załączniki nr 2-5
rozporządzenia*

wskaźniki jakości wód
w zakresie elementów
hydromorfologicznych
jakości wód

załączniki nr 2-5
rozporządzenia*

wskaźniki jakości wód
w zakresie elementów
fizykochemicznych jakości
wód

załączniki nr 2-5 oraz
załącznik nr 6
rozporządzenia*

sposób klasyfikacji stanu
ekologicznego

załącznik nr 8
rozporządzenia*

środowiskowe normy
jakości dla substancji
priorytetowych oraz
dla innych
zanieczyszczeń

załącznik nr 9
rozporządzenia*

sposób klasyfikacji
stanu chemicznego

załącznik nr 10
rozporządzenia*

*Rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545)

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Fot. Kamil Martyniak

cel dla obszaru chronionego

naturalna część wód

**załącznik nr 7
rozporządzenia***

**sztuczna bądź silnie
zmieniona części wód**

**załącznik nr 8
rozporządzenia***

***Rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545)**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dobry stan ekologiczny i dobry potencjał ekologiczny wyznaczone są na podstawie:

- 1. Elementów biologicznych jakości wód,**
- 2. Elementów hydromorfologicznych jakości wód (wspierających elementy biologiczne),**
- 3. Elementów fizykochemicznych jakości wód.**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Elementy biologiczne jakości wód:

- skład i liczebność flory wodnej,
- skład i liczebność bezkręgowców bentosowych,
- skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny.

Elementy biologiczne

Skład i liczebność flory wodnej:

Fitoplankton tworzą mikroskopijne organizmy roślinne, głównie glony niższe oraz sinice, które biernie unoszą się w wodzie – przy powierzchni tafli cieków, zbiorników, bądź wód morskich i oceanicznych, nie posiadające zdolności ruchu lub tylko w znacznie ograniczonym zakresie. Są to **organizmy samożywne**, zdolne do przeprowadzania procesu **fotosyntezy** w dobrze oświetlonej, górnej warstwie wód.

Metoda oceny: chlorofil „a” (wg metodyki stosowanej przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska (WIOŚ) w klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek – załącznik nr 5 rozporządzenia*).

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. nr 258, poz. 1550)

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Elementy biologiczne

Skład i liczebność flory wodnej:

Makrofity – to stosunkowo **wąska grupa wodnych roślin**, o rozmiarach co najmniej kilku mm, zakorzenionych w podłożu, **związanych z wodami powierzchniowymi śródlądowymi**. np. **grązel żółty, grzybienie białe, manna Mielec, mozga trzcinowata, pałka szerokolistna, pałka wąskolistna, kosaciec żółty, tatarak zwyczajny, turzyca błotna, skrzyp bagienny, strzałka wodna.**

Metoda oceny: makrofitowy indeks rzeczny (wg metodyki stosowanej przez WOIS w klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek – **załącznik nr 5 rozporządzenia***).

Aspekty praktyczne oceny:

- Struktura strefy brzegowej
- Sposoby regulacji rzek
- Stosunkowo szybka regeneracja

(przy odpowiednich metodach ubezpieczenia brzegów i dna)

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. nr 258, poz. 1550)

Elementy biologiczne

Skład i liczebność flory wodnej:

Fitobentos – termin ten określa **zbiorowiska fotoautotroficznych mikroorganizmów**, występujących na dnie i w strefie przydennej wód płynących i stojących, zarówno śródlądowych, jak i morskich (oceanicznych). W przypadku wód słodkich do fitobentosu zaliczyć można m.in. sinice, glony, wśród których wyróżnić można zielenice, krasnorosty, a także okrzemki Bacillariophyceae.

Jest to **flora denna**, która może się rozwijać w **płytkich, prześwietlonych miejscach wód** (strefa eufotyczna), przez co ich **występowanie** ograniczone jest **praktycznie wyłącznie do strefy brzegowej**.

W Polsce na potrzeby oznaczania stanu ekologicznego cieków w oparciu o fitobentos wykorzystuje się okrzemki. Jest to stosunkowo duża grupa organizmów, licząca około 10000 gatunków. Są to wyłącznie jednokomórkowe formy, przeważnie żyjące pojedynczo, rzadziej w koloniach. Żyją w wodach słodkich i słonych, mogą być też składnikiem planktonu, jednak głównie są składnikiem zbiorowisk dennych i epifitycznych.

Metoda oceny: wskaźnik okrzemkowy (wg metodyki stosowanej przez WIOŚ w klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek – **załącznik nr 5 rozporządzenia***).

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258, poz. 1550)

Elementy biologiczne

Makrobezkręgowce bentosowe są widoczne gołym okiem, np. **larwy: widelnicy, jętki, chruścika, rak, kietż, larwy ważek, ślimaki słodkowodne, chrząszcze wodne, wyplawki, nartniki, pijawki, larwy i poczwarki muchówek, komarów, larwy ochotkowatych, skąposzczety.**

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych – załącznik nr 5 rozporządzenia*

Metodyka reprezentatywnego poboru prób siedliskowych dla zespołów fauny dennej małych i średniej wielkości rzek - MHS; dr B.Bis, Uniwersytet Łódzki, GIOŚ 2006;
Wielometryczna ocena jakości wód na podstawie miar biologicznych makrobezkręgowców bentosowych rzek - MMI;
dr. B.Bis, Uniwersytet Łódzki, GIOŚ 2009.

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258, poz. 1550)

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny – załącznik nr 5 rozporządzenia*

wskaźnik ichtiologiczny EFI+ (wskaźnik oparty na European Fish Index EFI+, adoptowany do warunków polskich przez Instytut Rybactwa Śródlądowego, nie obowiązujący jeszcze formalnie).

Aspekty praktyczne oceny

*„Ocena potrzeb i priorytetów udroźnienia ciągłości morfologicznej rzek w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału części wód w Polsce”
(Błachuta i in. 2010)*

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. nr 258, poz. 1550)

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Elementy hydromorfologiczne jakości wód (wspierające elementy biologiczne):

- **System hydrologiczny (ilość i dynamika przepływu wód, połączenia z częściami wód podziemnych),**
- **Ciągłość rzeki,**
- **Warunki morfologiczne (głębokość rzeki i zmienność szerokości, struktura skład podłoża rzeki, struktura strefy nadbrzeżnej).**

Elementy hydromorfologiczne

wspierające elementy biologiczne (**system hydrologiczny, ciągłość rzeki i warunki morfologiczne**), załącznik nr 5 rozporządzenia*

Zmiana charakterystyki fizycznej części wód w kontekście art. 4.7 RDW

- metoda MHR (Monitoring Hydromorfologiczny Rzek) autorstwa prof. dr. hab. Piotra Ilnickiego z Katedry Ochrony Środowiska Przyrodniczego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Jest to metoda stosunkowo pobeżna, ale szybka w zastosowaniu.

- metoda RHS (River Habitat Survey). Polskie opracowanie tej metody zawarte jest m.in. w publikacji: Szoszkiewicz K., Zgoła T., Jusik S., Hryc-Jusik B., Dawson F.H., Raven P.,: Hydromorfologiczna ocena wód płynących. Podręcznik do badań terenowych według metody River Habitat Survey w warunkach Polski. Centre for Ecology&Hydrology, Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska UP Poznań, Environmental Agency. Poznań-Warrington 2009.

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258,poz. 1550)

Aspekty praktyczne oceny

Błachuta J., Jarząbek A., Kokoszka R., Sarna S., 2006: Weryfikacja wskaźników dla przeprowadzenia oceny stanu ilościowego i morfologicznego jednolitych części wód powierzchniowych wraz ze zmianą ich wartości progowych dla uściślenia wstępnego wyznaczenia silnie zmienionych części wód. KZGW, Warszawa.

Wskaźnik obwałowań jest jednym z czterech wskaźników do oceny stanu morfologicznego JCWP przy klasyfikowaniu ich jako silnie zmienione (Błachuta i in. 2006). Wskaźnik ten jest wyrażony łączną długością obwałowania cieków istotnych w zlewni JCWP w odniesieniu do sumarycznej długości brzegów cieków istotnych (podwójna długość rzeki). Jako wartość krytyczną, powyżej której powinno się zakwalifikować JCWP jako silnie zmienioną przyjęto wartość 60% (tzn. 60% długości rzeki jest obustronnie obwałowane). Istotność wskaźnika uzależniono od odległości wałów od koryta rzeki.

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258,poz. 1550)

Aspekty praktyczne oceny

Wskaźnik regulacji również jest wskaźnikiem do oceny stanu morfologicznego JCWP przy klasyfikowaniu ich jako silnie zmienione (Błachuta i in. 2006). Wskaźnik ten jest wyrażony łączną długością regulowanych odcinków cieków istotnych w zlewni JCWP w odniesieniu do długości brzegów cieków istotnych. Jako wartość krytyczną, powyżej której powinno się zakwalifikować JCWP jako silnie zmienioną przyjęto wartość 50% (tzn. 50% długości rzeki jest uregulowane). Wskaźnik jest korygowany z uwagi na wiek regulacji (najgorzej jest oceniana regulacja wykonana przed 5 lub mniejszą liczbą lat, najlepiej regulacja starsza niż 15 lat) i z uwagi na rodzaj użytego materiału.

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258,poz. 1550)

Aspekty praktyczne oceny

Znaczenie oddziaływania bariery można ocenić przez **wskaźnik budowli piętrzących** (Błachuta i in. 2006). Jest on wyrażony stosunkiem sumarycznej wysokości budowli piętrzących w JCWP do różnicy wysokości n.p.m. początkowego i końcowego odcinka JCWP. Wartość krytyczna tego wskaźnika wynosi 15%. Wskaźnik wylicza się z wykorzystaniem współczynnika korygującego, zależnego od sprawności przepławek – oceny funkcjonalności przepławek według kryteriów zamieszczonych w zasadach dobrej praktyki w utrzymaniu rzek i potoków górskich.

*Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258,poz. 1550)

Elementy fizykochemiczne

wspierające elementy biologiczne (wg metodyki stosowanej przez WIOŚ w klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek **załącznik nr 5 rozporządzenia***):

Stan fizyczny – temperatura i zawiesina ogólna

Warunki tlenowe

Zasolenie

Zakwaszenie

Substancje biogenne

***Rozporządzenie MŚ z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych(Dz. U. nr 258,poz. 1550)**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Krok 2: Identyfikacja oddziaływań na cele ochrony wód

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

2. Identyfikacja oddziaływań na cele ochrony wód

- 2.1: Ustalenie czynników oddziaływania przedsięwzięcia na elementy jakości wód,**
- 2.2: Ustalenie, na jakie elementy jakości wód i ich składowe będzie oddziaływała realizacja przedsięwzięcia,**
- 2.3: Dokonanie oceny aktualnego stanu ekologicznego/ potencjału ekologicznego wód w odniesieniu, do poszczególnych składowych elementów jakości wód, na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia,**
- 2.4: Dokonanie oceny wpływu czynników oddziaływania na poszczególne wskaźniki jakości wód.**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Klasyfikacja przedsięwzięć:

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (tzw I grupa inwestycji) zalicza się m.in.:

- zapory lub inne urządzenia przeznaczone do zatrzymywania i stałego retencjonowania (gromadzenia) nie mniej niż 10 mln m³ nowej lub dodatkowej masy wody;
- budowle piętrzące wodę o wysokości piętrzenia nie mniejszej niż 5 m;
- urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych lub sztuczne systemy zasilania wód podziemnych, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1100 m³ na godzinę;
- urządzenia do przerzutu wody w celu zwiększenia zasobów wodnych innych cieków naturalnych, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych, w ilościach nie mniejszych niż 100 mln m³ na rok;
- urządzenia do przesyłu wody, jeżeli średni przepływ z wielolecia w zlewni, z której woda jest pobierana, wynosi nie mniej niż 2 mld m³ na rok oraz ilość przesyłanej wody jest większa niż 5 % tego przepływu;
- instalacje do oczyszczania ścieków przewidziane do obsługi nie mniej niż 100000 równoważnych mieszkańców.

Klasyfikacja przedsięwzięć:

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. II grupa inwestycji) zalicza się m.in.:

- elektrownie wodne;
- wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową:
 - a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:
 - jeżeli dotyczy torfu lub kredy jeziornej,
 - na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią,
 - na obszarach objętych formami ochrony przyrody, lub położonych w ich otulinach,
 - w odległości nie większej niż 250 m od tzw. obszarów chronionych akustycznie (tereny przeznaczone: pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy opieki społecznej, pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na cele uzdrowiskowe, na cele rekreacyjno-wypoczynkowe lub na cele mieszkaniowo-usługowe),
 - jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową,
 - b) z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobywaniu większym niż 20000 m³ na rok, inne niż wymienione wyżej;
- wydobywanie kopalin ze złoża na obszarach morskich lub ze śródlądowych wód powierzchniowych;
- porty lub śródlądowe drogi wodne;

Klasyfikacja przedsięwzięć:

- przystanie śródlądowe: (a) dla nie mniej niż 10 statków, w tym statków używanych wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji, (b) wykorzystujące linię brzegową na długości większej niż 20 m;
- porty lub przystanie morskie;
- budowle przeciwpowodziowe, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przzerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych,
- regulacja wód (= każde kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego lub układu poziomego koryta cieku naturalnego).
- kanalizacja wód, rozumiana jako zagospodarowanie wód umożliwiające ich wykorzystanie do celów żeglugowych;
- budowle piętrzące wodę:
 - a) na obszarach objętych formami ochrony przyrody, lub położonych w ich otulinach - z wyłączeniem budowli piętrzących wodę na wysokość mniejszą niż 1 m realizowanych na podstawie planu ochrony, planu zadań ochronnych lub zadań ochronnych ustanowionych dla danej formy ochrony przyrody,
 - b) jeżeli piętrzenie dotyczy cieków naturalnych, na których nie istnieją budowle piętrzące wodę,
 - c) jeżeli w promieniu mniejszym niż 5 km na tym samym cieku lub cieku z nim połączonym znajduje się inna budowla piętrząca wodę,
 - d) na wysokość nie mniejszą niż 1 m;
- kanały w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;
- przedsięwzięcia ochrony brzegów morskich oraz zabezpieczające przed wpływami morza, a także inne przedsięwzięcia powodujące zmianę strefy brzegowej, w tym wały, mola, pirsy, z wyłączeniem ich odbudowy;

Klasyfikacja przedsięwzięć:

- urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych lub sztuczne systemy zasilania wód podziemnych, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 10 m^3 na godzinę;
- urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych z tej samej warstwy wodonośnej, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m^3 na godzinę, jeżeli w odległości mniejszej niż 500 m znajduje się inne urządzenie lub zespół urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m^3 na godzinę, z wyłączeniem zwykłego korzystania z wód;
- urządzenia do przerzutu wody w celu zwiększania zasobów wodnych innych cieków naturalnych, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych;
- instalacje do oczyszczania ścieków, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców
- instalacje do oczyszczania ścieków przemysłowych z wyłączeniem instalacji, które nie powodują wprowadzania do wód lub urządzeń ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego;
- gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na:
 - a) melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków,
 - b) melioracji terenów znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, lub położonych w ich otulinach,
 - c) melioracji na obszarze nie mniejszym niż 2 ha, innej niż wymieniona w lit. a oraz b, jeżeli:
 - w odległości nie większej niż 1 km od granicy projektowanego obszaru meliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat zmeliorowano obszar o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha oraz
 - łączna powierzchnia projektowanego obszaru meliorowanego oraz obszaru zmeliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat wyniesie nie mniej niż 5 ha,

Klasyfikacja przedsięwzięć:

- d) melioracji na obszarze nie mniejszym niż 5 ha, innej niż wymieniona w lit. a-c,
- e) budowie zbiorników wodnych lub stawów, o powierzchni nie mniejszej niż 0,5 ha na terenach gruntów innych niż orne znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, lub położonych w ich otulinach,
- f) budowie stawów o głębokości nie mniejszej niż 3 m, innej niż wymieniona w lit. e;
- zalesienia:
 - a) pastwisk lub łąk, na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią,
 - b) nieużytków na glebach bagiennych,
- chów lub hodowla ryb w stawach typu:
 - a) karpiego, jeżeli produkcja ryb będzie większa niż 4 t z 1 ha powierzchni użytkowej stawu,
 - b) pstrągowego, jeżeli produkcja ryb będzie większa niż 1 t przy poborze 1 l wody na sekundę w miejscu ujęcia wody;
- chów i hodowla ryb na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.
- wszystkie przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego wyżej, z wyłączeniem przypadków, w których powstałe w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu przedsięwzięcie nie osiąga progów określonych wyżej, o ile progi te zostały określone.

Źródło: "Jak troszczyć się o rzekę na podstawie prawa Unii Europejskiej?"

2.1. Ustalenie czynników oddziaływania przedsięwzięcia na elementy jakości wód

Przykładowe czynniki oddziaływania:

Regulacja rzek:

- ubezpieczenia brzegów i dna,
- zmiana przekroju poprzecznego (likwidacja przegłębień i wypłyceń),
- zmiana profilu podłużnego,
- zmiana kształtu koryta w planie,
- likwidacja nadbrzeżnej i wodnej roślinności,
- likwidacja lub zmniejszenie powierzchni roślinnych pasów brzegowych.

Źródło : www.torys.com.pl/UserFiles/Image/nadzory/jastrzebiana/jast1.jpg

Budowa stopni wodnych i elektrowni wodnych:

- odcinkowo ubezpieczenia brzegów i dna,
- przegrodzenie rzeki,
- zmiana przekroju poprzecznego (likwidacja przegłębień i wyłyceń),
- likwidacja nadbrzeżnej i wodnej roślinności,
- zmiana niektórych parametrów wód płynących poniżej stopnia (np. natlenienie),
- erozja wgłębna rzeki poniżej stopnia,
- w przypadku braku odpowiedniej przepławki – zagrożenie dla ichtiofauny.

Źródło : www.static.goldenline.pl/group_logo/006/group_19670_c137b8_huge.jpg

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Budowa zbiorników wodnych na rzekach:

- przegrodzenie rzeki,
- przekształcenie odcinka rzeki i doliny rzecznej w ekosystem wód stojących,
- zagrożenie nadmierną eutrofizacją (w zależności od parametrów zbiornika),
- zmiana niektórych parametrów wód płynących poniżej zbiornika (np. natlenienie, temperatura),
- erozja wgłębna rzeki poniżej zbiornika.

Źródło : <http://www.sulejow.pl/asp/pliki/images/zalew2.jpg>

2.2 Ustalenie, na jakie elementy jakości wód i ich składowe będzie oddziaływała realizacja przedsięwzięcia

Elementy biologiczne

Fitoplankton

Fitobentos

Makrobezkręgowce bentosowe

Ichtiofauna

Elementy hydromorfologiczne

Reżim hydrologiczny

Ilość i dynamika przepływu wody

Połączenie z częściami wód podziemnych

Ciągłość rzeki

Liczba i rodzaj barier

Zapewnienie przejścia dla organizmów wodnych

Warunki morfologiczne

Głębokość rzeki i zmienność szerokości

Struktura i podłoże koryta rzeki

Struktura strefy nadbrzeżnej

Szybkość prądu

Elementy fizykochemiczne

Temperatura wody

Zawiesina ogólna

Grupa wskaźników charakteryzujących warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne (np. tlen rozpuszczony, BZT₅)

Grupa wskaźników charakteryzujących zasolenie (np. przewodność)

Grupa wskaźników charakteryzujących zakwaszenie (np. pH)

Grupa wskaźników charakteryzujących warunki biogenne (azot, fosfor)

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Czynniki oddziaływania i ich efekty

Regulacja rzek:

- utrata zmienności głębokości i szerokości koryta,
- zmiana warunków i struktury stref nadbrzeżnych
- zmiana kształtu koryta,
- zmiana struktury i składu podłoża,
- utrata łączności hydraulicznej z wodami podziemnymi,
- zmiana warunków termicznych i natlenienia,
- zwiększony dopływ substancji biogennych (zlewnie rolnicze,)
- wpływ na skład, liczebność i strukturę wiekową ichtiofauny,
- wpływ na skład i liczebność fitoplanktonu, makrofitów i fitobentosu,
- wpływ na skład i liczebność makrobezkręgowców bentosowych.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Czynniki oddziaływania i ich efekty

Budowa stopni wodnych i elektrowni wodnych:

- utrata ciągłości rzeki,
- zmiana warunków natlenienia,
- wpływ na dynamikę przepływu wód,
- wpływ na skład, liczebność i strukturę wiekową ichtiofauny,
- wpływ na skład i liczebność fitoplanktonu, makrofitów i fitobentosu,
- wpływ na skład i liczebność makrobezkręgowców bentosowych,
- lokalnie: utrata zmienności głębokości i szerokości koryta, zmiana warunków i struktury stref nadbrzeżnych, zmiana kształtu koryta, zmiana struktury i składu podłoża.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Czynniki oddziaływania i ich efekty

Budowa zbiorników wodnych na rzekach:

- utrata ciągłości rzeki,
- zmiany wielkości i dynamiki przepływów poniżej zbiornika,
- zmiana warunków natlenienia i temperatury poniżej zbiornika,
- wpływ na skład, liczebność i strukturę wiekową ichtiofauny,
- wpływ na skład i liczebność fitoplanktonu, makrofitów i fitobentosu,
- wpływ na skład i liczebność makrobezkręgowców bentosowych,
- lokalnie: utrata zmienności głębokości i szerokości koryta, zmiana warunków i struktury stref nadbrzeżnych, zmiana kształtu koryta, zmiana struktury i składu podłoża.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

2.3 Dokonanie oceny aktualnego stanu ekologicznego/ potencjału ekologicznego wód w odniesieniu do poszczególnych składowych elementów jakości wód , na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia.

Dostępne materiały:

- raporty WIOŚ z monitoringu wód powierzchniowych,
- szczegółowe wyniki monitoringu wód powierzchniowych, udostępniane w WIOŚ na wniosek,
- raporty ooś dla poszczególnych przedsięwzięć, KIP,
- metody i metodyki prowadzenia pomiarów i badań dostępne w WIOŚ na wniosek (z wyjątkiem norm),
- literatura naukowa.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

2.3 Dokonanie oceny aktualnego stanu ekologicznego/ potencjału ekologicznego wód w odniesieniu do poszczególnych składowych elementów jakości wód , na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia.

Własne badania terenowe:

- wizje terenowe, opis stanu aktualnego - hydromorfologia,
- RHS hydromorfologia (tylko „punktowy”!)
- na etapie raportu ooś (badania też reprezentatywne).

2.4. Dokonanie oceny wpływu czynników oddziaływania na poszczególne wskaźniki jakości wód zawarte w rozporządzeniu MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545)

Efekt: odpowiedź na pytanie czy przedsięwzięcie wpłynie na stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jednolitej części wód.

2.5. Jeżeli w toku analizy nie zostanie wykazane pogorszenie stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego albo zagrożenie nieosiągnięciem dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego, inwestycja może być realizowana.

2.6. Jeżeli w toku powyższej analizy zostanie wykazane pogorszenie stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego albo zagrożenie nieosiągnięciem dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego, wtedy należy przejść do analizy przesłanek z art. 4.7 RDW, których mowa w Kroku 3 Listy sprawdzającej przedsięwzięcia hydrotechniczne.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW (przepisy art. 38 ustawy Prawo wodne)

Do kroku 3 należy przejść tylko i wyłącznie, gdy w trakcie kroku 2 stwierdzono, iż realizacja celów ochrony wód jest zagrożona w wyniku czynników oddziaływania przedsięwzięcia.

**Wytyczne KZGW dotyczące zastosowania art. 4 ust. 7 dostępne
na stronie internetowej:**

<http://www.rdw.org.pl/materialy-metodyki-i-opracowania.html>

Zgodnie z art. 38j. ust. 3 ustawy *Prawo wodne*, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz dobrego potencjału ekologicznego sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych, jeżeli spełnione łącznie następujące warunki :

- 1) podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- 2) przyczyny zmian i działań, o których mowa w ust. 1 i 2, są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- 3) przyczyny zmian i działań, o których mowa w ust. 1 i 2, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- 4) zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa w ust. 1-3, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.1. Czy zostały podjęte wszystkie praktyczne kroki, aby ograniczyć niekorzystny wpływ na stan części wód?

Należy wskazać, w jaki sposób w odniesieniu do parametrów decydujących o możliwości osiągnięcia celu środowiskowego, podjęto działania ukierunkowane na maksymalne złagodzenie czynników oddziaływania na dany cel (uwzględnić wszystkie parametry podlegającym wpływom w trakcie Kroku 2), wraz z uzasadnieniem skuteczności każdego środka minimalizującego. W przypadku, gdy wdrożenie potencjalnych środków minimalizujących nie jest możliwe, należy uzasadnić dlaczego.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.2. Czy przyczyny modyfikacji lub zmian są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami dorzecza, wymaganym na mocy art. 13 RDW, a cele podlegają ocenie co sześć lat?

W przypadku, gdy przedsięwzięcie zostało objęte derogacją z art. 4 ust.7 w PGWD, należy przytoczyć uzasadnienie derogacji z danego planu. W przypadku, gdy nie zostało objęte derogacją, należy przedłożyć Prezesowi KZGW stosowną informację o przedsięwzięciu umożliwiającą uwzględnienie derogacji w aktualizacji PGWD.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.3. Czy przyczyny modyfikacji lub zmian stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska i dla społeczeństwa płynące z osiągnięcia celów ochrony wód, są przeważone przez wpływ korzyści wynikających z nowych modyfikacji czy zmian na ludzkie zdrowie, utrzymanie ludzkiego bezpieczeństwa lub zrównoważony rozwój?

W oparciu o opis i cele przedsięwzięcia oraz zidentyfikowany wpływ czynników oddziaływania przedsięwzięcia na wskaźniki celów środowiskowych należy wskazać nadrzędność realizacji przedsięwzięcia względem nieosiągniętych parametrów stanu wód. Należy wskazać efekt zakładanych działań w odniesieniu do potencjalnych zagrożeń dla życia i zdrowia ludzkiego oraz bezpieczeństwa publicznego, które to zagrożenie byłoby realne w przypadku zaniechania realizacji przedsięwzięcia.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.4 Czy korzystne cele, którym służą te modyfikacje lub zmiany części wód, nie mogą, z przyczyn możliwości technicznych czy nieproporcjonalnych kosztów, być osiągnięte innymi środkami, stanowiącymi znacznie korzystniejszą opcję środowiskową?

Wskazać, czy istnieją inne potencjalne warianty realizacji przedsięwzięcia, umożliwiające w porównywalnym stopniu osiągnięcia celu, którym służy dana modyfikacja lub zmiana. W przypadku stwierdzenia, że warianty alternatywne są znacznie korzystniejsze z punktu widzenia realizacji celu ochrony wód, należy udowodnić, iż wdrożenie tych wariantów jest niewykonalne technicznie lub pociąga nieproporcjonalne koszty.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.5 Czy stosowanie derogacji nie wyklucza lub nie przeszkadza w osiągnięciu celów RDW w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza?

Należy wskazać, że oddziaływania danego przedsięwzięcia z uwagi na charakter i zakres nie wykluczają lub nie zagrażają osiągnięciu celów ochrony w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza. Przedmiotową ocenę należy przeprowadzić przy wykorzystaniu schematu analizy Kroku nr 2. Należy uwzględnić oddziaływanie zamierzenia na parametry jakości wód (w dół cieku, strefy cofki, itp.) jak i zależność pomiędzy zmianą w parametrach danej części wód, a osiągnięciem/zachowaniem parametrów jakości w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza.

Krok 3: Weryfikacja przesłanek z art. 4 ust. 7 – 9 RDW

3.6 Stosowanie derogacji gwarantuje przynajmniej taki sam poziom bezpieczeństwa, jak istniejące prawodawstwo wspólnotowe. Przedsięwzięcie jest zgodne z wdrażaniem innego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony środowiska.

Należy wskazać, dlaczego przedsięwzięcie jest zgodne z prawem i polityką UE w dziedzinie ochrony środowiska.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Krok 4 Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia przestępstw art. 4 ust. 7 - 9 RDW

**Wytyczne KZGW dotyczące zastosowania art. 4 ust. 7 dostępne
na stronie internetowej:**

<http://www.rdw.org.pl/materialy-metodyki-i-opracowania.html>

Krok 4 Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia przestąnek art. 4 ust. 7 - 9 RDW

4.1: Podejmowane z inicjatywy Panelu Ekspertów.

Podstawową rolę odgrywają Panele Ekspertów powołane przy Ministrze Środowiska oraz marszałkach województw.

Dokumentację świadczącą o konieczności wdrożenia działań naprawczych stanowi opinia Panelu Ekspertów wraz z zaświadczeniem aprobowującym GDOŚ oraz wszelkie oświadczenia woli, wnioski, akty administracyjne złożone lub uzyskane przez beneficjentów.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Źródła:

- <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wiadomosci/Spotkanie-szkolenie-dla-beneficjentow-III-osi-POiS.html>
- <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wiadomosci/Spotkanie-z-Komisja-Europejska-w-sprawie-zasad-realizacji-inwestycji-w-swietle-wymagan-Ramowej-Dyrektywy-Wodnej.html>
- <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wiadomosci/Spotkanie-szkolenie-dla-beneficjentow-III-osi-POiS.html>
- http://wroclaw.rzgw.gov.pl/pl/articles/3/564/Plan_gospodarowania_wodami
- **Pchałek Marcin, Serwecińska Dorota „Metodyka oceny oddziaływania na stan / potencjał ekologiczny jednolitych części wód w związku z realizacją przedsięwzięć hydrotechnicznych”**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę.